

שפת אמת (יתרו שנה תרמט) בפסוק זכור כו' יום השבת כו' כי ששת ימים עשה כו' וינח ביום השביעי כו' על כן ברך כו'. ובזוה"ק כיון דלא אשתכח בי' מנא מה ברכתא כו' אלא כלהו ברכאין בשביעאה תליין כו'. והענין הוא כי הברכה היא רוחניות. אכן השבת הוא כלי מחזיק ברכה הנ"ל. וכל הנעשה בששת ימי בראשית ה' הכל להיות נעשה מזה הכלי מחזיק ברכה וזה נגמר בשבת. וכמו דאיתא מאי טעמא פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו כו'. והכל ענין אחד כי העיקר היא התורה.

ומכל מקום עשה ה' יתברך כל מעשי בראשית לזכות בני ישראל שנשלחו בעולם הזה לברר לבטל כל הבריאה אל התורה ואל רצונו ית'. וזה עצמו ענין הכנת ששת ימי המעשה אל השבת. והוא מעין הכנת עולם הזה לעולם הבא כדאיתא עוה"ז דומה לפרוזדור כו'. לכן כ' וינח ביום השביעי. כי הלא זה הוא התכלית של הבריאה. כמ"ש שכל העשי' הוא לכוונת השבת, שיתבטלו הכל להיות כלי מחזיק ברכה. וכן אומרים אתה קדשת כו' תכלית שמים וארץ. ובכל ימי המעשה כתיב ויאמר. יהי אור. יהי רקיע כו'. ובשבת כ' ויברך. והנה בנ"י נבחרו להיות מוכנים לקבל הברכה. ובימי המעשה הם שלוחים לתקן עולם הזה. כי עיקרן של נשמות ישראל הם בעוה"ב. רק שנשלחו לעולם הזה לתקן העולם. ובש"ק הם מקבלים הברכה. וז"ש זכור כו' יום השבת. כי כאשר הנשמה משתלחת בעוה"ז. נשכח מאתה אור הגדול שלמעלה. ובשבת בכח נשמה יתירה נזכרת מקדושה עליונה.

מה שמבין רמ"ח כמשמעותו, (סיבה ראשונה ברכה, סיבה שניה קדושה) וסיבה שלישית מדוע נשאר ה' בעולם הזה לשבתות ויום השביעי נברא והתקדש, מלבד הסיבה הראשונה שנתן הפרי צדיק שזה היה להביא את מושג המנוחה לעולם. הרעיון השלישי הזה הוא שמכיוון שה' יתברך ידע שאדם עתיד לחטוא ולמעשה חטא האכילה מהעץ הדעת נעשתה בעצם יום שישי ואחר כך חיבר אדם הראשון מזמור שיר ליום השבת, לחז"ל, על כך שה' שבת בשבת קודש בזה העולם כי אם האדם לא היה חוטא אז היה תיקון הכל והיה ימי עולם הבא מתחילים משבת הראשונה שהיא מעין עולם הבא לנו כבחז"ל שלעתיד לבוא יהיה לנו יום שבת מנוחה מעין עולם הבא. שאחרי ששת אלפים שנה העולם יהיה עוד אלף שנים שכולו שבת. ולכן נשאר הקב"ה בעולם הזה כדי שהאדם ישאף לעולם השמימי העתידי, ה' נשאר בעולם הזה ונתן לנו את השבת, נתן לנו את טעם העולם הבא, שבת קודש כדי שנוכל לשאוף לתקן הכל ולזכות לעתיד לבוא.

מובא רש"י (י"ט, ב) ויחן שם ישראל - כאיש אחד בלב אחד, אבל שאר כל החניות בתרעומת ובמחלוקת, נגד ההר - למזרחו, וכל מקום שאתה מוצא נגד, פנים למזרח. ובהמשך הפרק (י"ט, ח) ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה. נשאלתי למה כאן מובא תשובת העם בלשון רבים ולא כתוב ויען בלשון יחיד כמו ב'ויחן העם ישראל נגד ההר'. אלה שלמרות שאנשים יכולים להתאסף ולהיות מאוחדים לקבל דבר אחד במקום אחד למטרה אחת, חז"ל כבר אמרו בתלמוד ירושלמי ברכות (פרק ט) כשם שאין פרצופין דומין זה לזה כך אין דעתן דומה זה לזה. לאנשים אין את אותה כוונה, ויכולות, לכן נאמר בלשון רבים כי הכוונה כשהם ענו נעשה ונשמע היה כל אחד לפי הבנתו.

הפנים יפות מציין במהדורה החדשה הסיבה למה עד עשרה דורות יש השפעה והגנה על הצאצאים. כי ערך דור עשירי נשאר באדם לכל הפחות חלק מתוך אלף מקודמים, והחשבון היא שבהבן הוא 50 אחוז מאביו והנכד 25 אחוז והנין שתיים עשרה וחצי אחוז, וכן הלאה עד לדור העשיר שהוא חלק אחד מתוך 1024. ונח שהיה הדור התשיעי מאדם הראשון (העשירי בסך הכל) לכן עדיין שמר על החלק המשמעותי הזה שנשאר מאדם. וכן אברהם היה הדור התשיעי אחרי שם הדור העשירי בסך הכל) שמר על חלק משמעותי של נח. ועוד אפשר לדרוש על הפסוק 'דבר צוה לאלף דור' שהיה כוונתו של הקב"ה לתת תורה לאחר אלף דורות, אולם מכיוון שהעולם אולי לא יקיים לאלף דור, התורה ניתנה לאחר כ"ו דורות. ואלו הם 1 אדם 10 נח 20 אברהם, 21 יצחק 22 יעקב 23 לוי, 24 קהת, 25 עמרם, 26 משה. ואם כן אפשר להבין את הפסוק 'דבר צוה לאלף דור' כמשמעותו שניתנה תורה דרך נח ואברהם שהיו אלף דור 1/1000 מהדור המקורי. מכיון שהתורה נשמרה על ידי אדם, נח ואברהם ושאר האבות קודם שניתנה.

יה"ר שנזכה למעין עולם הבא על ידי שמירת שבת, תורה ומצוות.